

alaprajz

FO-ÉP1

F4123

Építő Bűvészet

Építészkongresszus

cukrowicz.nachbaurn

von Gerkan, Marg und Partner

Steven Holl

Illusztratív építészet

Téma: az üveg

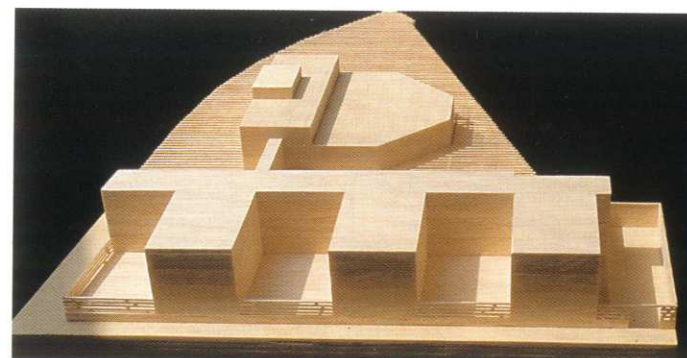
Téglaszárnyak, üvegtollak

Könyvtár

A csend ereje

Nem történt semmi

1

Vukosavljev Zorán

Pergola

A ferihegyi terminálokhoz vezető gyorsforgalmi út utolsó felüljárójáról körülnézve a családi házas övezet határán egy pillanatra egy székház tűnik fel. A ki-futópályák végének szomszédságában emelt első ANS épület '90-es évekből tömbjéhez illesztendő új épület tervezésére pályázatot írt ki a magyar cég. Az új légiirányítási központ terveinek elkészítésére Nagy Tamás kapott megbízást.

A szabálytalan, háromszög alaprajzú terület közepén álló régi épülettömbhöz nem idomul az új beépítés. A kettő közötti kapcsolatot inkább sajátos illeszkedésnek nevezhetnénk, amelyben az új rész szinte kijavítja az első esetlenségeit is. A családi házas övezethez rendeződő HungaroControl-szárny így utólag teremt rendet a telekre vonatkozó beépítésben. A fésűs alaprajzi rendszerű épület a déli oldalhatáron áll, középfolyosós tömbjével szabadonálló kertes házakra néz. A három épületszárny bütivel fut ki a telket szegélyező úthoz, a telekbelső felől pedig másfél traktusos keresztirányú épülettest kapcsolja össze őket. A régi épülethez történő fizikai átkötést egy többszintes, könnyed üvegtollal zárt rámparendszer biztosítja. Az új szárnytól a telekbelső felé fennmaradó terület parkoló- és közlekedőterületét egy magasra emelt pergolarendszer fedi. A tervező szándéka szerint a pergola tartóoszlopainak tövéhez telepített növények futják majd be az egész kiemelt légies platót, így a zöld szőnyegszerű rétegből még inkább szigetszerűen fog kiemelkedni a régi szárny. A viszonyulás kérdését ekként nagyvonalúan oldotta meg Nagy Tamás: a teljes telektest rendezésé-

ben gondolkozva általánosan is emelte a környezeti minőséget, nem csak zárványszerűen egészítette ki azt új épületével.

Kert

A pergola magassági szintje rendezőleg hatott az új beépítés egyes elemeire is. Az új HungaroControl-szárny hosszanti közlekedőrendszerére ujszerűen csatlakozó épületszárnyak közé félátriumok kerültek, melyeket a telekhatár mentén magas kerítésfal zár le. A téglapillérekkel emelt áttört fal valójában csak a külső szempontjából kelt magas határfal-képzetet, hiszen az egész épület alatt fél szintre süllyesztett parkoló található, ami megemeli a beépítést. A garázs szint szabad nyílásrendje a lábazat vonalában rácsszerűen rakott téglafelületekként jelentkezik a homlokzatokon. A középfolyosós épületszárnyak között elhelyezkedő udvarok valójában rendezett kertek: a domború felületű gyeptszönyeg közepén egy-egy fa emelkedik. A kertek szigorú szabályrendszert oldanak fel. A tiszta, logikusan funkcionális szervezésnek megfelelően az alsó szint tartalmazza a közösségi tereket: a hosszanti szárnyban kap helyet az étterem és konyhája, a csatlakozó szárnyak alatt pedig a rendezvényterem, a büfé és a könyvtár. Az étteremből csak közvetve a folyosón át, azonban a további termekből közvetlenül is ki lehet jutni a kertekbe, ahol fárasztó járófelület fogad: egy rövid beszélgetésre, egy gondolatokba elmélyült kávézásra, vagy egy relaxáló teára. Másrészt a kertek egyedire tervezett megoldásai egy igen attraktív vizuális szándék elemei is: a három kinyúló épületszárny kertekhez csatlakozó alsó szintjei teljes felületükön üvegezettek, a hatalmas, eltolható üvegtáblá-

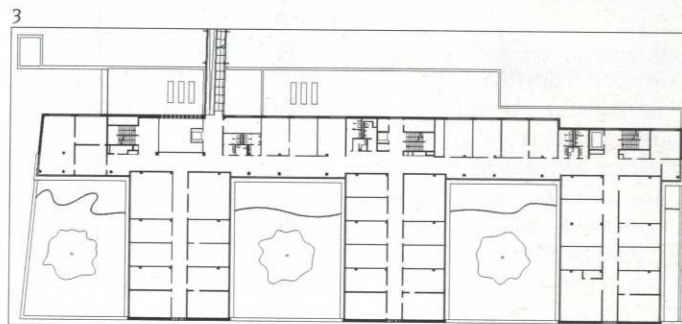
1. Makettfotó, háttérben a régi épület (N. T.)

2. Az új irodaszárnyak bütüjei

3. Földszinti alaprajz

2

3

Téglaszárnyak, üvegtollak

HungaroControl-irodaház, Budapest

Építész: Nagy Tamás

Munkatársak:

Lévai Tamás, Simon Viktória,
Sipos András, Sándor GergőBelsőépítész: Ignácz Erika,
Kismarty-Lechner KingaÉpületszerkezeti tervező:
Becker Gábor, Dogszay Gergő

Statikus: Kovács István

Épületgépész: Suri Ilona,
Balla Júlia, Lakner László

Villamos tervező: Kovács György

Konyhatechnológia:

Szeffcsik József

Akusztika: Kotschy András

Kertész tervező: Veszelszky Éva

Üttervező: Wettstein Miklós

Külső közmű: Boross László

Generálkivitelező:

Maszer Rt., Közév Rt.

Fotó:

Hajdú József, Nagy Tamás

1

2

kon keresztül a három díszkert és az utolsó gazdasági udvar látványa összefüggő táji-épített környezetet alkot.

Toll

A rusztikus felületű téglalburkolat meghatároz egy erőteljes alaphangulatot, azonban nem nyomja rá bélyegét az épületre. A funkcionalista rend, a nagyvonalú szervezés, a logikus összeépítettség és a kubusos tagoltság a modern építészet tiszta szemléletén alapuló, finom árnyalatokkal dolgozó regionalizmushoz kapcsolja az együttest. A szituációs alapvetés és a táji,

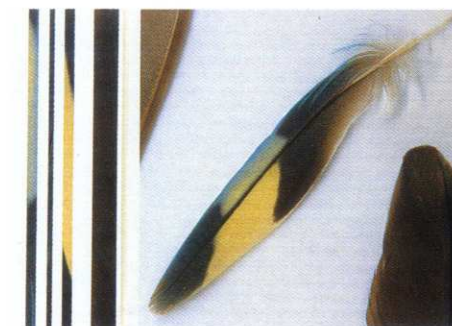
valamint épített környezeti elemek kapcsolata csak erősíti ezen érzést. A kert minimalista felfogású, azonban érzékeny személyességgel telített kialakítása árnyalja e képet, s az épület fő karakterét meghatározó árnyékoló szerkezet további konnotációkat kínál.

A repülés metaforája a madár – e fogalomkör alapelemére, a tollra szűkítette le idézeti eszköztárát Nagy Tamás. Az épület déli homlokzata (a fésűfogként megjelenő három tömb összekötését biztosító hosszanti szárny folyosójának határoló fala) és a régi épülethez átkötő híd-kubus

üvegfalai pontmegfogással rögzített üvegpanel-árnyékolókat kaptak. A pikkelyszerűen elhelyezett üvegtáblák a homlokzati síktól távolságot tartva valójában átszellőztetett réteggént működnek, mely az épület klimatikus viszonyait jól befolyásolja.

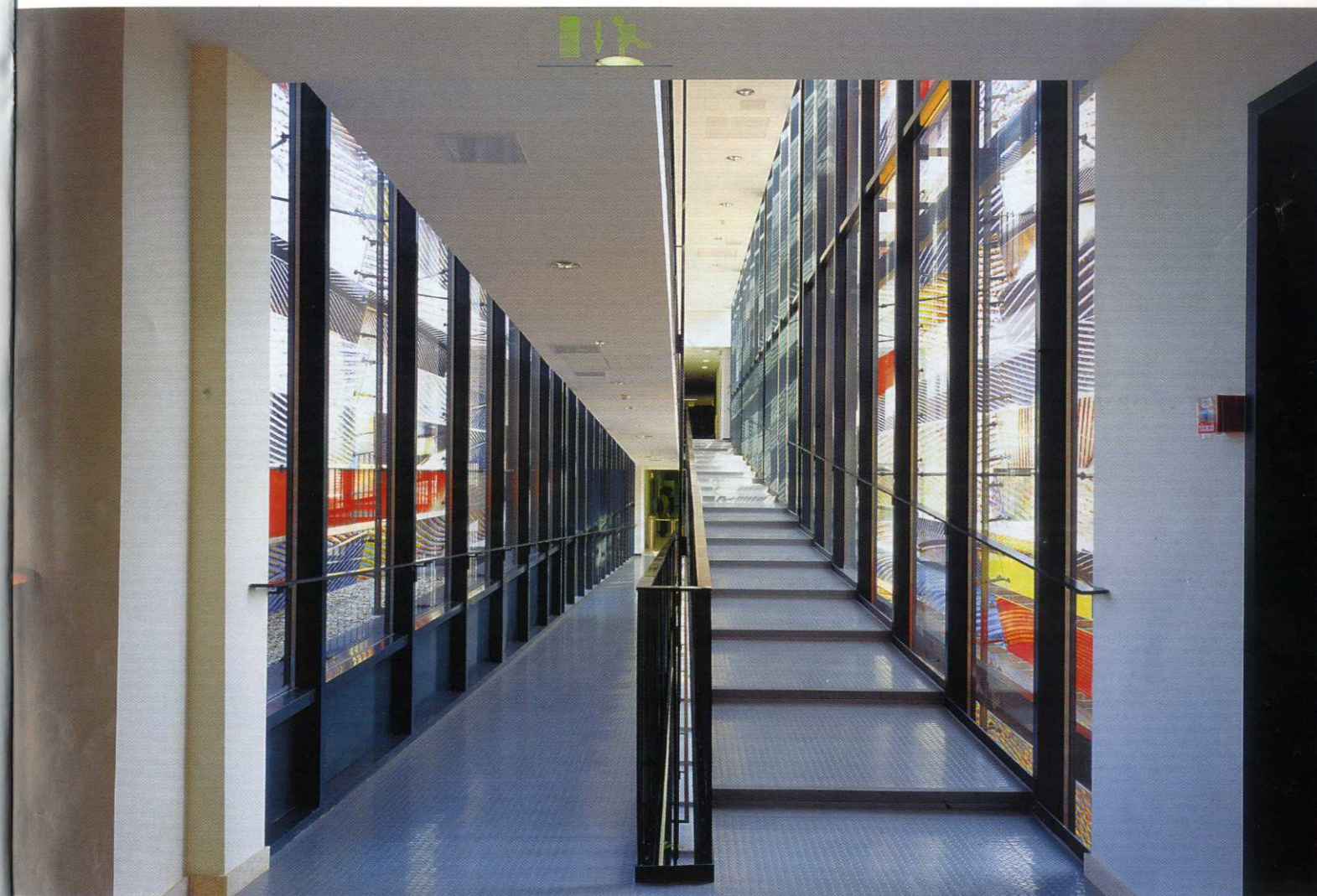
A 40 x 300 centiméteres panelek 12 mm-es edzett üvegből készültek. Külső felületük az üveg edzésekor ráégetett, szitázott festést kapott. A technológia olyannyira ismeretlen volt Magyarországon, hogy az építész nem dolgozhatott kész termékekkel, a folyamat pedig kísérleti fázisaiban is új kombinációk

elemekkel gazdagodott. Mivel a három alapszint a szitázás technológiájából adódóan egymás után vitték fel az üvegekre, csupán munka közben derült ki, hogy nem mindegy, milyen sorrendben történik mindez: a végső felületen az először nyomott szín vált dominánssá. Nagy Tamás intenzív művészeti részvétele e munkafázisban további variációs lehetőségek bevonását is hozta a végleges homlokzati összkép kialakításában. A digitalizált madártollrajzolatok felnagyításából létrehozott képek a pixelesítésből és a makroléptékből adódóan már elvo-

3

1. A három bütü és a befelé megnyitott üveghomlokzatok
2. Színjátzó „tollak” a belső udvarban fácskával
3. Az ihlető toll (N. T.)
4. A közlekedő színjátzsása
5. Közelkép a színes üvegekről (N. T.)

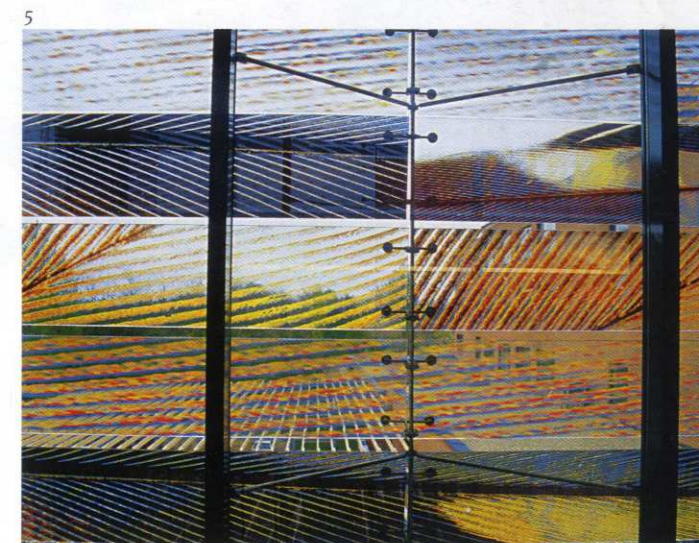

4

natkoztatnak az eredeti tárgy fizikai valóságától: a képfelületek már önálló alkotásként jelennek meg. A 24 grafika különböző színnyomata és elforgatott pozíciója alapján egy összességében igen intenzív, gazdag, lüktető felületű lamellarendszert érzékelhetünk a külsőn a téglák és acél-üveg homlokzatfelületek között.

A hosszanti folyosón vagy az átkötő hídon haladva e díszes képi világ sajátos színhatással gazdagítja kitekintéskor a környezet látványát. A hatás oly különleges, hogy alapos odafigyelést és kimért koncentrációt igényel

egy igen sajátos élmény megfigyeltése: a francia katedrálisokban megszokott, a színes fényáradat által megfestett fal- és padozatfelületek vibráló látványa itt elmarad. A redukció a technológiából adódik, hiszen a fedőfesték nem fényáteresztő: az árnyékoló szerepet betöltő színes üvegpanelek megsűrűrik a napfényt, s mintázatuk fehér-szürke-fekete képként vetül az épületbelső térhatároló felületeire. A külső szemléléskor magunkban kialakult színesfény-áradat képzetének, a várt hatásnak elmaradása gondolati szintre emeli Nagy Tamás inventív megoldását.

5